

MAATREGELENPAKKET ERFGOEDLIJNEN 2015

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Gelet op artikel 3 van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013 en artikel 1, sub c, van de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland;

Overwegende dat de provincie Zuid-Holland zich conform het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015 inzet voor het behoud van erfgoed en van landschappen met grote cultuurhistorische waarde door deze te beschermen, beleefbaar te maken en de benutting ervan te faciliteren, zodat dit bijdraagt aan een aantrekkelijke leefomgeving en een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Besluiten:

Vast te stellen het "Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2015"

De provincie Zuid-Holland zet zich conform het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015 in voor het behoud van erfgoed en van landschappen met grote cultuurhistorische waarde door deze te beschermen, beleefbaar te maken en de benutting ervan te faciliteren, opdat dit bijdraagt aan een aantrekkelijke leefomgeving en een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Hierbij richt de provincie zich op 7 erfgoedlijnen in de provincie Zuid-Holland die bestaan uit de volgende objecten en elementen:

1. Atlantikwall bestaat uit de samenhangende ensembles van objecten die zijn gebouwd of benut als onderdeel van de Atlantikwall als Duitse verdedigingslinie tegen de Geallieerden. Zwaartepunten in Zuid-Holland zijn de Festung Hoek van Holland, de verdedigingswerken in/bij Den Haag, Stützpunktgruppe Scheveningen, Katwijk en Noordwijk en enkele verdedigingswerken op de Zuid-Hollandse eilanden.
2. Goeree-Overflakkee wordt bepaald door de elementen die te maken hebben met de rol van het water. Meer specifiek: de elementen die - tegen de achtergrond van het zuidwestelijk zeeleigebied als geheel - representatief zijn voor wat typerend is voor Goeree-Overflakkee. Als basisstructuur geldt de zeevering: het geheel van de huidige zeedijk en de duinen. Daarnaast gaat het dan vooral om: de lijnen van de havenkanalen en van de linedijk in Ooltgensplaat, tracégedeelten van het aan de havens verbonden RTM tramnet, de verdedigingswerken in Ooltgensplaat, elementen van het binnenwaterbeheer als uitwateringssluizen e.d., enkele objecten die herinneren aan de tramlijnen en enkele historische visserij elementen.
3. Landgoederenzone bestaat uit de buitenplaatsen, landgoederen en kastelen (complexen en elementen en gerelateerde objecten) langs de binnenduinrand, op de strandwallen tussen Monster tot en met Noordwijkerhout en Hillegom en langs de trekvaarten Vliet en Haarlemmertrekvaart. Deze zijn voorzien van ruimtelijke bescherming, zoals landgoed- of kasteelbiotoop en maken veelal deel uit van een landgoederenzone (CHS).
4. Limes volgt het historische tracé van de Limes, de Oude Rijn en bestaat uit archeologische elementen langs de rivier, daaraan gelegen forten, wachttorens en burgernederzettingen (vici), alsmede de Vliet (FossaCorbulonis/Corbulogracht) en de Civitas Cananefatium: Forum Hadriani te Voorburg.
5. Oude Hollandse Waterlinie (OHW) bestaat uit elementen die het functionele defensiewerk belichten, te weten de inundatiekommen en inundatiegebieden, de stedelijke vestingen, de dijken en kades langs de rivieren en rond de te inunderen polders, de inundatiesluizen, forten en schansen.
6. Trekvaarten (Haarlemmer Trekvaart, Vliet en Schie) bestaat uit de historische transportassen: het water en de oevers langs de trekvaartverbindingen Schie, Vliet en Haarlemmertrekvaart en de vaarweggebonden monumenten die aan deze trekvaarten zijn gelegen.
7. Waterdriehoek wordt gevormd door Werelderfgoed Kinderdijk, de Biesbosch en de Drechtsteden en vertelt het verhaal van het water, mensen en machines in Zuid-Holland. De Waterdriehoek bestaat uit de volgende elementen: de dijken en de rivieren Oude Maas, Merwede en Noord en hun oevers, historische waterstaatsobjecten zoals molens en gemalen, buitendijkse elementen als griendheuvels/griendketen, eendenkooien en watergebonden industriële objecten als scheepswerven.

Proces

Het realiseren van de erfgoedlijnen kan de provincie niet alleen. Daar zijn vele in- en externe partijen bij betrokken. Iedere erfgoedlijn kent een netwerk van stakeholders; de zogenaamde erfgoedtafel. De erfgoedtafels formuleren een gezamenlijk streefbeeld en een logisch daaruit voortvloeiende agenda van activiteiten en projecten. Deze erfgoedtafels zijn niet statisch en niemand is uitgesloten. Gedurende de uitvoering kunnen stakeholders aanhaken. Hierover wordt gecommuniceerd op de website van de provincie Zuid-Holland. Partijen kunnen aan de erfgoedtafel een project of activiteit inbrengen. De erfgoedtafel bepaalt of dit project bijdraagt aan het streefbeeld en of het wordt voorgedragen aan de provincie ter financiering. De algemene criteria uit de Beleidsvisie Cultureel Erfgoed 2013-2016 en het Uitvoeringsprogramma Erfgoedlijnen 2013-2016 vormen de kaders hiervoor. Dit resulteert jaarlijks in een lijst projecten per erfgoedlijn waarvoor een bijdrage van de provincie noodzakelijk is om het te kunnen realiseren. Dit dient als advies aan de provincie Zuid-Holland en vormt de basis voor het Maatregelenpakket erfgoedlijnen. Jaarlijks wordt een nieuw maatregelenpakket vastgesteld op advies van de erfgoedtafels. Met de subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland kunnen uitsluitend subsidies worden aangevraagd voor projecten en door de partijen uit het Maatregelenpakket erfgoedlijnen.

Atlantikwall

Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Stichting Vleermuisbunker Wassenaar	€ 49.465,00	Verbeteren bezoekerstoegankelijkheid Vleermuisbunker	<ul style="list-style-type: none"> •Gereedmaken bunker 20 als toegang voor bezoekers. •Bunker 19 geschikt maken voor bezoekers.
Stichting Atlantikwallmuseum Scheveningen	€ 55.000,00	Uitbreiding 4 te bezoeken bunkers locatie Badhuisweg	<ul style="list-style-type: none"> •Manschappenbunker •Toiletbunker •Pompbunker •Keukenbunker
Stichting Biberbunker Oostvoorne	€ 54.450,00	Vrij en toegankelijk maken van 2 bunkers	<ul style="list-style-type: none"> •Seeburg Kuver •Adcock
Stichting Atlantikwallmuseum Scheveningen	€ 17.000,00	Toegankelijk maken van bunkers voor schoolbezoek en veiligstellen locatie Radio Scheveningen	<ul style="list-style-type: none"> •Afdichten locatie Radio Scheveningen •2 bunkers aanpassen om schoolbezoek veilig en interessant te laten verlopen
Stichting Atlantikwallmuseum Noordwijk	€ 54.000,00	Verbetering toegankelijkheid en beleefbaarheid complex Noordwijk	<ul style="list-style-type: none"> •Diverse werkzaamheden in bunkercomplex Noordwijk
Stichting Landgoed & Erfgoed i.o.	€ 76.000,00	Herstel en beleefbaarheid Vinetaduin Hoek van Holland	<ul style="list-style-type: none"> •Maatregelen om illegaal bezoek tegen te gaan. •Toegankelijkheid voor bezoek vergroten. •Maatregelen om vleermuizenkolonies te beschermen.
Nationale Collectie Bescherming Bevolking	€ 10.000,00	Toegankelijk maken Duitse bunkerdeel complex Overvoorde	<ul style="list-style-type: none"> •Küver personeelsbunker •SK-afluisterbunker
Stichting Europees Erfgoed Atlantikwall	€ 50.000,00	Nationale Open Bunkerdag	<ul style="list-style-type: none"> •Openstellen bunkers in kader van Nationale Open Bunkerdag 2015 op D-day. •Verwacht bezoekersaantal >10.000
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 12.100,00	Atlantikwall applicatie versie Zuid-Holland	<ul style="list-style-type: none"> •Ontwikkelen applicatie met informatie Atlantikwall-objecten Zuid-Holland

Goeree - Overflakkee

Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Prins Bernhard Cultuurfonds	€ 30.000,00	Toevoegen aan themafonds Goeree Overflakkee	<ul style="list-style-type: none"> •Financieren projecten beleefbaarheid Goeree Overflakkee
Stichting Behoud Scheepstimmerwerf Middelharnis Menheerse Werf	€ 20.000,00	Inrichten bezoekerscentrum en realiseren informatiedragers	<ul style="list-style-type: none"> •Inrichten bezoekerscentrum voor tentoonstellingen, educatieve bijeenkomsten en opleidingen (in kader van erfgoedlijn). •Ontwikkelen informatiedragers voor de tentoonstellingen.
Stichting Behoud Scheepstimmerwerf Middelharnis Menheerse Werf	€ 45.000,00	Visserij edutainment (fase 3a)	<ul style="list-style-type: none"> •Realisatie van 10 onderdelen voor educatie over maritieme historie op en rond de beugsloep (MD10) en de historische helling.
Stichting Behoud Scheepstimmerwerf Middelharnis Menheerse Werf	€ 38.000,00	Realiseren beeldbepalende elementen Menheerse werf (fase 3b)	<ul style="list-style-type: none"> •Ontwikkeling en realisatie van een symbolische poort en een visserijmonument bij de werf.
Molenstichting Goeree-Overflakkee	€ 57.950,00	Visualisatie havenhistorie havenkanaal Sommelsdijk inclusief 2 ^e fase (verlichte) erfgoedlijnroute	<ul style="list-style-type: none"> •Visualisatie van de romp van een schip in de haven van Sommelsdijk. •2 informatiepanelen •Informatiemateriaal •Inrichten verplaatsbare en vaste exposities in Ouddorp.
Gemeente Goeree-Overflakkee	€ 18.000,00	Watersnoodramp 1953 (1 ^e fase uitvoering)	<ul style="list-style-type: none"> •Samenstellen en ontwikkelen van drie verhaallijnen ramp. •Opstellen communicatieplan.

Stichting Cultuur en Recreatie Zuid-Holland	€ 20.000,00	Duurzame beleving havenkanalen Goedereede, Stellendam en Dirksland (fase 2)	<ul style="list-style-type: none"> •Aankoop 2 fluistersloepen en 5 kano's. •Ontwikkeling arrangementen en routes. •Promotie en marketing.
Recreatieschap Haringvliet	€ 30.000,00	Havenkanalen routenetwerk over water (fase 2)	<ul style="list-style-type: none"> •Ontwikkelen en realiseren vier ontmoetingsplekken nabij de havenkanalen.
Stichting Podium	€ 30.000,00	Strategie ontsluiting verhaal erfgoedlijn	<ul style="list-style-type: none"> •Samenstellen en uitgaven erfgoedkrant 2015. •Inventariseren, documenteren en markeren tien erfgoedobjecten met schildje en QR-code. •Organiseren 3 bijeenkomsten over Watersnoodramp 1953. •Onder de aandacht brengen van de erfgoedlijn bij belanghebbenden.
Stichting Cultuur en Recreatie Zuid-Holland	€ 23.750,00	Opwaardering oude haven Stellendam	<ul style="list-style-type: none"> •Bestrating rond kunstwerk. •Inrichten van de haven met maritieme objecten. •Ontwerp en plaatsen 4 informatiepanelen. •Ontwerp en plaatsen picknicktafel.
Bouwfonds*	€ 386.000,00	Restauratie en herbestemming	<ul style="list-style-type: none"> •Restaureren en herbestemmen van o.a. het pakhuis van de Cichoreidrogerij Ceres
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 11.000,00	Strategie en ontsluiting verhaal erfgoedlijn	<ul style="list-style-type: none"> •Samenstellen en publiceren erfgoedkaart GO.
Landgoederenzone			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 21.800,00	Dag van het kasteel	<ul style="list-style-type: none"> •Deelname minimaal 10 landgoederen. •Maken flyers en vlaggen. •Verzorgen centrale publiciteit
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 70.000,00	De groene loper: LandGOEDwandelen in Zuid-Holland	<ul style="list-style-type: none"> •Aanbrengen focus op landgoederen in wandelroutes •Promotie. •Informatie leveren aan wandelaars.
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 50.000,00	Kwaliteitsimpuls Zocherparken	<ul style="list-style-type: none"> •Inventariseren Zuid-Hollandse Zocherparken. •Opstellen herstel- en beheerplan. •Opstellen handboek/digitale handreiking. •Maken tentoonstelling.
Gemeente Hillegom	€ 50.000,00	Herstel en herinrichting	<ul style="list-style-type: none"> •Hof van Hillegom
De heer Leemans	€ 12.500,00	Herstel en herinrichting toegangslaan	<ul style="list-style-type: none"> •Oostergeest
Gemeente Rijswijk	€ 35.000,00	Herstel parkaanleg	<ul style="list-style-type: none"> •Cromvliet
Gemeente Rijswijk	€ 17.500,00	Herstel parkaanleg	<ul style="list-style-type: none"> •Hofrust
Stichting Oud Poelgeest	€ 35.000,00	Restauratie	<ul style="list-style-type: none"> •Drakenzaal Oud Poelgeest
Stichting tot behoud van cultuurhistorische buitenplaatsen	€ 240.000,00	Restauratie	<ul style="list-style-type: none"> •Hoofdhuys Berbice
Stichting Duivenvoorde	€ 100.000,00	Restauratie	<ul style="list-style-type: none"> •Marotzaal Duivenvoorde
Te Werve monumenten	€ 230.000,00	Restauratie en aanleg tuin en park	<ul style="list-style-type: none"> •Portierswoning Te Werve •Historische tuin en park Te Werve
Stichting Kasteel Keukenhof	€ 161.117,00	Restauratie en herbestemmen	<ul style="list-style-type: none"> •Zolderverdieping Keukenhof
Limes			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Ipse de Bruggen	€ 165.000,00	Ontwikkelen landgoed Hooge Burch (vindplaats Zwammerdamschepen) tot trekpleister aan de Limes	<ul style="list-style-type: none"> •Fysieke maatregelen waaronder verbeterde visualisatie castellum en vindplaats Zwammerdamschepen, tentoonstelling vondsten, bewegwijzering Romeinse route en publieksprogramma.
Gemeente Bodegraven-Reeuwijk	€ 15.500,00	Visualisatie en ontwikkeling Romeins Bodegraven	<ul style="list-style-type: none"> •Educatief project met tentoonstelling Romeins Bodegraven. •Booronderzoek castellum Bodegraven. •Visualisatie (artistiek) Limes in Limespark. •Informatievoorziening.
Archeologiehuis	€ 15.827,50	Organiseren 4 Limes-wisseltentoonstellingen	<ul style="list-style-type: none"> •4 Limes-tentoonstellingen in Archeologiehuis Alphen aan den Rijn.
Museum Meermanno	€ 20.000,00	Reizende tentoonstelling Brittenburg	<ul style="list-style-type: none"> •Reizende tentoonstelling met vondsten Brittenburg. •Realiseren visualisatie in Katwijk van vondst Brittenburg.

The Missing Link	€ 46.500,00	Time Travel Limes buitenmuseum	<ul style="list-style-type: none"> •Ontwikkelen 3D-visualisaties Limes-locaties Bodegraven, Katwijk en Alphen aan den Rijn.
Gemeente Katwijk	€ 22.000,00	Realisatie masterplan 'Romeinen in Katwijk'	<ul style="list-style-type: none"> •Uitvoeringsontwerp voor zes informatiepunten / eyecatchers i.r.t. fietsknooppuntennetwerk en wandelroutes. •Ontwikkelen en uitvoeren uniforme Limescommunicatie in Katwijk.
Oude Hollandse Waterlinie			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Stichting Groene Hart	€ 38.805,00	Rampjaarroute	<ul style="list-style-type: none"> •Infobord / herdenkingssteen NH Kerk Zwammerdam •Infobord / herdenkingssteen Dorpskerk Bodegraven •Infobord / picknickvoorziening Nieuwerbrug •Infobord / landschappelijke beplanting Hof van Waarder •Kano-overstapplaats De Meije.
Stichting Struinen en Vorsen	€ 30.000,00	Verhaal langs Wiericke en Oude Rijn	<ul style="list-style-type: none"> •Fysieke en digitale markering t.b.v. recreatieve ontsluiting en bereikbaarheid van diverse locaties.
Stichting Groene Hart	€ 14.000,00	Groenplan Nieuwpoort	<ul style="list-style-type: none"> •Vervangen beplanting door historische verantwoorde beplanting op stadswallen Nieuwpoort. •Vergroten visuele relatie Schoonhoven en Nieuwpoort.
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 28.000,00	Educatie en voorlichting Oude Hollandse Waterlinie	<ul style="list-style-type: none"> •Onderwijsproject voor VO-onderbouw •Applicatie over markante punten op de linie •Programma voor schoolbezoek aan Fort Wierickerschans •Brochure OHW
Gemeente Gorinchem	€ 30.000,00	Illuminatie buiten de Waterpoort (fase 2)	<ul style="list-style-type: none"> •Verlichting van de entrees naar de historische vestingwalstructuur en objecten en pleinen in de vesting.
Stichting Groene Hart	€ 28.400,00	Op weg naar 2022	<ul style="list-style-type: none"> •Integraal plan van aanpak Nationale Herdenking van 350 jaar Oude Hollandse Waterlinie in 2022
Stichting Groene Hart	€ 13.500,00	Inundatiesluis Nieuwpoort	<ul style="list-style-type: none"> •Bouwkundig en historisch onderzoek •Aanbrengen van illuminatie.
Trekvaarten			
Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
Stichting Cultuur en Recreatie Zuid-Holland	€ 25.000,00	Uitbreiden vaarapplicatie met cultuurhistorische laag vaarapplicatie	<ul style="list-style-type: none"> •Onderzoek, inventarisatie, ICT en communicatie
Gemeente Leidschendam-Voorburg	€ 100.000,00	Uitbreiding passantenhaven bij Vreugd & Rust	<ul style="list-style-type: none"> •Realiseren nieuwe kade met bolders en verlichting. •Realiseren verharding. •Plaatsen cultuurhistorische informatiedrager
Stichting de Salamander	€ 15.000,00	Uitbreiding educatief onderkomen Molen de Salamander	<ul style="list-style-type: none"> •Bouw nieuw centrum met zonnepanelen
Gemeente Delft	€ 60.500,00	Jaagpad, aanlegplaats en informatiebord bij Kabeldistrict	<ul style="list-style-type: none"> •Herstel jaagpad •Realiseren aanlegplaats •Plaatsen informatiebord
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 15.000,00	Erfgoedkaart trekvaarten	<ul style="list-style-type: none"> •Opleveren van 7.500 erfgoedkaarten
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 25.000,00	Historische atlas van de Schie (fase 2 en 3)	<ul style="list-style-type: none"> •Onderzoek, schrijven en publiceren van de Atlas.
Gemeente Rijswijk	€ 20.000,00	Restauratie jaagbruggen	<ul style="list-style-type: none"> •2 jaagbruggen aan het jaagpad (Vlietzicht en Pasgeldlaan)
Stichting Brugwachtershuisjes	€ 20.000,00	Programma cultuur en herbestemming	<ul style="list-style-type: none"> •Onderzoek •Informatievensters bij 7 brugwachtershuisjes
Gemeente Hillegom	€ 20.000,00	Herstel historisch karakter Leidsevaart	<ul style="list-style-type: none"> •Herstel jaagpad aan Leidsevaart (beschoeiing, pad en plasberm)
NV. Koninklijke Delftsche Aardewerffabriek	€ 420.000,00	Restauratie aardewerffabriek	<ul style="list-style-type: none"> •Restauratie exterieur 3 gebouwdelen
Gemeente Schiedam	€ 200.000,00	Restauratie Beurssluis	<ul style="list-style-type: none"> •Herstel sluiswanden, sluisdeuren en sluismechaniek

Waterdriehoek	Subsidieontvanger	Maximale subsidie	Activiteit	Prestaties
----------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------	-------------------

Stichting Werelderfgoed Kinderdijk	€ 107.500,00	Entreezone Kinderdijk (fase 2)	<ul style="list-style-type: none"> •Uitwerking transformatie entreezone Kinderdijk. •Bestek gereedmaken plannen op basis van ontwerp entreezone.
Stichting Dordtse Wateren	€ 167.500,00	Gebruiksklaar maken van zuidelijke insteekhaven Dordrecht voor wonen, werken en recreëren	<ul style="list-style-type: none"> •Zuidelijke insteekhaven opknappen en toegankelijk maken. •Ontwikkelen en inrichten Franse motor tot kenniscentrum over maritieme historie en ontmoetingsplek.
Gemeente Dordrecht	€ 22.500,00	Onderzoek herbestemming verspreide herbergen in de Biesbosch	<ul style="list-style-type: none"> •Opstellen business case om cultuurhistorische panden een economische functie te geven.
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 12.500,00	Paspoort en applicatie	<ul style="list-style-type: none"> •Ontwikkelen paspoort voor bezoekers locaties Waterdriehoek. •Ontwikkelen multimedia route via applicatie.
Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid	€ 15.000,00	Cursus Ambassadeurs van de waterdriehoek	<ul style="list-style-type: none"> •Cursus voor ondernemers in de regio om bekendheid van het verhaal van de Waterdriehoek te vergroten.
Erfgoedhuis Zuid-Holland	€ 25.000,00	Integrale aanpak erfgoededucatie	<ul style="list-style-type: none"> •Bundelen educatieaanbod rondom water voor basis- en voorgezet onderwijs.

*Voor dit project geldt dat het onderdeel 'herbestemming' in aanmerking komt voor subsidie in het kader van de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland onder voorbehoud van ophoging van het subsidieplafond met € 136.000,00 (bron herbestemmingsbudget) door Provinciale Staten.

Den Haag, 25 november 2014

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Drs. J. SMIT, voorzitter

Mw. drs. J.A.M. HILGERSOM, secretaris